

M. T. Op. N. 166
no. 278 1928.

Jatetty 29/11-28.

Kertomus Mynämäen Franttilannummen kaivauksista

kesällä 1928 5/VII - 10/VII.

liittyy: 1 kartta;
4 valokuvaa;
esineet 8911:1-167.

Kesällä 1927 sanoi Franttilan talon isäntä, Frans Franttila, allekirjoittaneelle aikovansa tasoittaa ladon ja aittojen välisen alueen tiemaaksi. Koska Muinaistieteellisellä Toimikunnalla ei ollut varoja suorittaa tutkimuksia paikalla sinä kesänä, otettiin mainitun paikan tutkiminen v:n 1928 kesäohjelmaan. - Paikasta on jo aiemmin seikkaperäiset kuvaukset, tri C. A. Nordmanin ja allekirjoittaneen, top. arkistossa, joten se tällä kerralla voidaan sivuuttaa. Allekirjoittanut merkitsi kesällä 1927 piirtämäänsä karttaan sen alueen, missä oli nokimaata havaittavissa, mutta tutkimuksiin ryhdyttäessä havaitsin kuitenkin, ettei löytöjä ollut läheskään niin laajalta alalta. Vain sorakuopan reunasta jonkin matkaa niitä löytyi, mutta siitäkkin vähäisen. Ja nyt löydetyt esineet olivat, kuten allekirjoittaneen viimevuoden kaivauksesta, kovasti palaneet.

Ruuduissa A ja B:-5-8 ei ollut kulttuurimaakerrosta kuin n. 15 cm:n paksuudelta; tässä oli vähäsen hiiltä ja jokunen saviastianpala, luumurusia ja kuonaa sekä 1 rautanaula ja rautastian korva, mahdollisesti uusi. Ruudusta A:-4 löytyi riippulukko jokseenkin maanpinnalta (kartalla n:o 1). - Ruudussa A:-2 oli paljon kuonaa ja hiiltä, rautanauvoja sekä veitsenterän katkelma. - Nuolenkärjen tapainen esine oli ruudussa A:-1:ssä -. A:2:n ulkopuolella oli rautasoljen tapainen esine (kart. n:o 1). - Ruudut A - B:-1:stä - 4:ään olivat aivan -5 - 8 kaltaiset kulttuurimaan suhteen. A:-2:ssa oli n. 25 cm syvä kuoppa, missä oli hiiltä, nokea, kuonaa ja rautanauvoja. - Ruuduissa A:6 ja 8 oli mustaa maata tavallista syvemmälle; löydöt näistä olivat samanlaiset kuin aikaisemmin mainituista. Missä kulttuurimaata oli paksummalti,

niin tavattiin siitä punaisen hietakiven liuskareita; mitä kivilajia nähtävästi on erikoisesti kalmistoissa käytetty: (Mynämäki, Mynänummi; Maaria Kärsämäki 1927). Sangen nokirikasta oli maa myös B:7:ssä, n. 15 cm syvyydestä talteensaatiin luettelossa nähtävät esineet. - Kuten kartasta näemme oli ruuduissa A - C: 5 - 7 suuri kuoppa, sisältäen hiilenpaloja, nokea sekä jokseenkin kuopan pohjalla (62 cm syvä) polttamattomia luita. - Ruuduissa A - C:8 - 9 oli pitkänomainen kiviladelmä aivan nurmikon alla. Se oli tehty pienistä kivistä, vähäsen syvemmillä oli suurempia (ks. karttaa ja valokuvaa n:o 3). Se muistutti kaikissa suhteissa katukivistystä. Polttamattomia eläimenluita oli B-C:8:n kohdalla muualla oli vain nokimaata aivan kivien alla. Jokunen hiilenpala löytyi myös siitä; jotavastoin poltettuja luita ei tavattu. - Ruuduissa A₁, A, B:10 - 12 oli maa suunnilleen samanlaista kuin muualla kalmistossa; kulttuurimaata alkoi tällä vaiheella olla paksummalti, n. 40 cm, jonka paksuisena sitä senjälkeen oli kaivauksen etelänurkkauksessa. Kulttuurimaa jakaantui kahteen osaan: ensin oli n. 15 cm syvyydestä alkava 10 cm kerros, minkä jälkeen seurasi aivan ohut vaalea hietakerros ja pohjimpana jälleen 10 cm paksu kulttuurikerros. Ruuduista A₁, A, B:10 - 12 tuli myös jokunen palanut luusiru, harvinaisia kaivauksista muuten; esineistä oli kohta hyvin köyhä. - Varsin syvä kuoppa oli ruuduissa C₁- D₁:15; siitä löytyi 71 cm syvyydestä, koskemattoman maan rajalta, miekka, pronssilevy ja kamaton naula. Miekka on katkaisuhaudantaessa; pronssilevy näyttää sulaneelta; naulassa on kiinni puuta. Joitakuita saviastianpaloja tuli myös miekan lähetyviltä. Vähän yläpuolella näitä esineitä oli litteä punainen hietakivi. D₁:15 - 16 puolelta löydettiin solki, pronssinen neula ja kierteissormus, joka löydettäessä särkyi. - Kuopassa oli maa hyvin nokirikasta ja pieniä kiviä, pääasiassa punaista hietakiveä, oli paljon kuopassa. - Samanlainen kuopanne oli ruudussa E₁:17, josta 50 cm syvyydestä tavattiin vaa'an varsi. - Ruutuihin D₁: 17 - 18 oli haudattu ihmisruumis polttamatta. Jo pitemmän ajan huomattiin ruutua D₁:17 kaivettaessa jauhoksi muuttunutta luuta, mutta, koska kalmistopaikalle ilmeisesti oli myöhemmin haudattu lehmiä ja hevosia, ei luihin kiinnitetty erikoisempaa huomiota.

Vasta sitten, kun ruudusta D1:17 tavattiin hevosenkenkäsolkki, missä oli vielä villakangasta, huomasi allekirjoittanut olevan kyseessä ruumishaudan. Ruudun D1:18 puolelta löytyi pronssisia vaatespiraaleja villalankoineen ja yksi keltainen helmi. Ympäristä tavattiin suurikantaisia rautanauloja, jotka epäilemättä olivat olleet ruumisarkussa. Ihmisen pääkallon luita, m.m. leukaluita hampaineen, oli ruudussa D1:18. Vainaja oli ilmeisesti, esineitten asemasta päättäen, haudattu pää kaakkoon päin. Esineet ja luut olivat n. 60 cm syvyydessä. - Tämän kohdan kaakkois- ja itäpuolella mataloitui kulttuurimaa äkkiä, ollen vain n. 15 - 20 cm paksu. Korkeammalla oli kulttuurimaa, tuulen y.m. luonnonvoimien kulutuksen vuoksi, heti turvekerroksen alla ja vain n. 5 cm. Löydöt olivat niukat.

Säilyneen kunnanosan korkeimmalla kohdalla on kaksi aittaraken- nusta, jonka alustat siis jäivät tutkimatta; mutta, mikäli ympä- ristö osoittaa, ei paikalta ole mitään odotettavissakaan.

Franttilannummi on nyt katsottava tutkituksi. Jokunen yksinäis löytö on mahdollista vielä. Mutta kaivauksiin ei paikalla enää kannata ryhtyä. *Franttilannummi est. 1933.*

Helsingissä marraskuun 21 päivänä 1928.

Helmer Salonen.

Mynämäki, Frannttilan nummi.
H. Salonen 1928.

N° 1. lev. n: p 6389

Kaivettava ala ennen kai-
vauksia v. 1928, kuva otettu
Frannttilan ikkunasta.

N° 2. lev. n: p

Frannttilan nummea etelästä
nähtynä; ennen kaivauksia v.
1928. Takana Frannttilan pää-
y. m. rakennukset.

Mynämäki, Franttilan mummio.
H. Salonen 1928.

N° 3 lev. n:o 6990.
Kivilaaksoa ruudussa B: 8-9 ja
C: 8-9, C: 8-9. Kivitys oli kaikkissa
solutissa katu kivityksen
kaltainen.

N° 4 lev. n:o 6991.

Profilikuva, näkimaata jät-
kun vielä jonkin verran sy-
vemmällä kuin mitä seu-
rasta näimme; ruudusta E1, D1:

Alexander,
Francis Launummi

Hauta II

